

- 4 ἀπὸ τόν. σιόρ. ἀντώνιον. νικολάκη. γρυ-
 5 πάρη. γροσία(ν). τὸν ἀριθμόν. διακόσα
 6 ἦτοι φ. 200: μὲ τὸ διάφορο. σίγουρα τῆς. γῆς. πρὸς
 7 τὰ δέκα. ἔ(ν)τ(ε)κα τὸν καθέκαστον
 8 χρόνο. ἤγουν. δέκα. τὰ. ἑκατό. καί. δια κά-
 9 θε. καιροῦ. ἔνδειξι. ἐγεγόνει. τὸ παρόν. πα-
 10 ρακαλώ(ν)τας. νὰ τὸ ὑπογράφουν. καὶ ἀξιόπι-
 11 στοι. μάρτυρες. εἰς ἀσφάλειαν.

2^a X. 12=νικόλαος παλαιὸς μάρτυς

3^a X. 13=παναγιώτης σπεράζης μάρτυς

1^a X. 14=Ἰω(άννης) μάτζης. καὶ προ-

15 βλέπ(ι)τη(ς) τῆς καν-

16 τζιλαρίας. ἔγραψα

17 καὶ οὕτως. μαρτυρῶ

Ἰσον τῆς ὁμολογίας Λουκάκη Δακορώνια

Χάρτης δίφυλλος
 0,270×0,200

1807, Ἰανουαρίου 1
 Σαντορίνη

Ὁ Λουκάς Ντακορώνιας δανεῖζεται παρὰ τοῦ Νικολάκη Ἀντωνίου Γρυπάρη καὶ δὴ ὡς «σιγοῦρα τῆς γῆς», τὸ ποσὸν τῶν τεσσάρων χιλιάδων ὀκτακοσίων ἐνενήκοντα γροσίων μὲ τόκον δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως, ὑποσχόμενος δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς περιουσίας ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν δανειστὴν κεφάλαιον καὶ τόκους εἰς πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ἄνευ ἀντιρρήσεως καὶ ἀντιλογίας. Εἰς πίστωσιν δὲ δίδει ὁ ὀφειλέτης τὸ παρὸν ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ ἰδιοχείρως, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις ἐνώπιον οἰουδήποτε δικαστηρίου.

Ὁ δανειστὴς εἶναι γνωστός. Εἶναι ὁ Νικολάκης ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντωνίου Γρυπάρη, ὅστις ἐν ἔτει 1792 δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τῇ ζωῇ. Ἄλλως τε, ὡς ἐλέχθη ἐν 50 καὶ 59, αὐτὸς προσηγορεύετο τζελεπῆς ὡς ἐν τῷ παρόντι (στίχ. 4). Ὁ ὀφειλέτης ὅμως Λουκάς Ντακορώνιας εἶναι ἄγνωστος. Ἡ Θήρα εἶχεν ἐπὶ ἐνετοκρατίας τρεῖς οἰκογενεῖας ἰσπανι-

κοῦ γένους, μία δ' ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ τῶν Λακορώνια ἢ Λακορώνια. Ἄν ὅμως αὕτη εἶχε καὶ ποίαν σχέσιν πρὸς τοὺς Λακορώνια τοὺς δυνάστας τῆς Σίφνου (ΟΥ. ΜΙΛΛΕΡ, *Ἱστορία τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι (1204 - 1566)*, μετάφρασις ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ, 1, Ἀθῆναι 1909 - 1910, σελ. 464 καὶ 2, Ἀθῆναι 1909 - 1910, σελ. 351, 371, 382) δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω. Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως νὰ ἐξηκολούθουν ὑφιστάμενοι ἀπώτατοι ἀπόγονοι τῆς οἰκογενείας τῶν Λακορώνια τῆς Θήρας. Ντακορώνιας μάρτυς ἀπαντιᾷ καὶ ἐν 1.

Τὸ ἐγγραφον εἶναι, ὡς ἀναφέρεται ἐν στίχῳ 1, ἴσον δηλ. ἀντίγραφον ἐκ τοῦ καθολικοῦ. Διὰ τοῦ καθολικοῦ νομίζω ὅτι νοεῖται ὁ νοταριακὸς κῶδιξ. Ἄρα ὑπῆρχε τοιοῦτος ἐν Θήρᾳ ἐν τῷ ὁποίῳ κατεχωρίζοντο αἱ δικαιοπραξίαι, αἵτινες, εἴτε κατὰ τὰ ἔθιμα, εἴτε βουλήσει τῶν συμβαλλομένων, ἔπρεπε νὰ περιβληθοῦν τὸ τύπον τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου. Τοῦτον ἐτήρει βεβαίως ὁ νοτάριος ἢ καντζιλιέρης. Περὶ τῶν νοταρίων ὅμως ἢ καντζιλιέρηδων τῆς Θήρας δὲν ὑπάρχουν πληροφορίες. Ἐν στίχῳ 2 τοῦ ἐγγράφου, μετὰ τὴν χρονολογίαν προστίθεται ἡ φράσις: *κατὰ τὴν ἐκκλησίαν*. Τοῦτο σημαίνει, νομίζω, δύο τινὰ εἶτε ὅτι συνετάχθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἴτε ὅτι ὁ κῶδιξ ἐν ᾧ κατεχωρίσθη εὐρίσκετο, ἐφυλάσσετο, ἐν αὐτῇ, ἥτοι ἐν ἄλλοις λόγοις *ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν Κώδικι*. Ἄλλην ἐξηγήσιν δὲν δύναμαι νὰ δώσω. Εἴτε ὅμως τὸ πρῶτον συμβαίνει, εἴτε τὸ δεύτερον, δικαιολογεῖται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ καντζιλιέρης ἢ νοτάριος ἦτο ἀρχιερατικός, ὅπως π.χ. ἐν Νάξῳ (Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, *Οἱ καὶνοὶ Καγκελλάριοι τῆς Νάξου ἐπὶ Τουρκοκρατίας*, ἐν Ἀρχ. Ἰστοι. Λοκαίου 12, 1945, καὶ εἰς ἀνάτυπον, εἰς ᾧ γίνεται ἡ παραπομπή, σελ. 5). Ἄλλως τε ἡ Θήρα, μετὰ τὴν Ἀλώσιν καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1597 ἦτο ἀρχιεπισκοπή, ἐν ἔτει δὲ 1814 προήχθη εἰς μητρόπολιν. Ἐκαλεῖτο δὲ τόσον ὡς ἀρχιεπισκοπή ὅσον καὶ ἔπειτα μητρόπολις Σαντορίνης. Μητρόπολις παρέμεινε μέχρι τοῦ ἔτους 1833, ὅτε, ἀναλαβοῦσα τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα, ὑπεβιβάσθη εἰς Ἐπισκοπὴν Θήρας (βλέπε Π. ΖΕΡΑΕΝΤΗ, *Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν νήσων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου θαλάσσης*, 1, Ἑρμούπολις 1913, σελ. 43). Δὲν δύναμαι ὅμως, ὡς μὴ κατέχων ἄλλα στοιχεῖα, ν' ἀποφανθῶ μετὰ βεβαιότητος ἂν ὁ νοτάριος ἢ καντζιλιέρης ἦτο λαϊκός. Νομίζω ὅμως ὅτι ἦτο λαϊκός, διότι ἐν στίχ. 14 ἀρκεῖται νὰ μνημονεύσῃ τὸ ὄνομά του, ἐνῷ ἂν ἦτο ἱερωμένος θὰ τὸ ἐτόνιζεν. Ἐν Νάξῳ ἦσαν βεβαίως ἱερωμένοι, ἀλλ' οἱ εἰς τὰ χωρία αὐτῆς διοριζόμενοι (Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 6). Πάντως ἐκ τοῦ παρόντος μαρτυρεῖται ὅτι τοῦλάχιστον ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀντίγραφον τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτὸν καὶ κατακεχωρισμένου ἐν τῷ καθολικῷ συμβολαίου καὶ ὅτι τὸ ἀντίγραφον δὲν ἦτο ἀπαραίτητον ὅπως ἐκδώσῃ ὁ νοτάριος ἢ καντζιλιέρης. Τὸ ἀκριβὲς ὅμως τῆς ἀντιγραφῆς ἔπρεπε νὰ βεβαιουῖται ὑπὸ μαρτύρων, ὡς ἐν τῷ παρόντι (στίχ. 16 - 18).

Ἐν στίχῳ 4 λέγεται ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἔλαβε τὰ εἰς δάνειον διδόμενα χρήματα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ. Τοῦτο εἶναι ταυτόσημον πρὸς τὸ *χειροδοτῶς ἢ χειροδότης* τῶν 55 καὶ 60, περὶ οὗ βλέπε ὅσα γράφω σχετικῶς ἐν 26 καὶ 60.

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ σιγοῦρα τῆς γῆς τοῦ στίχου 7 βλέπε 13. Βλέπε ἐπίσης τὸ 25 ὡς πρὸς τὴν νομικὴν σημασίαν τοῦ ὅρου ὑπόσχομαι ἐγὼ μὲ τὰ καλὰ μου (στίχ. 9), τοῦ ἀπαντῶντος ἐπὶ τούτοις καὶ ἐν 19 καὶ 61.

Κεφάλαιον καὶ τόκοι εἶναι ἀποδοτέοι εἰς κάθε πρώτη του (δηλ. τοῦ δανειστοῦ) ζήτησιν (στίχ. 10). Οὕτω καὶ ἐν 15, 17, 18, 19, 20, 55, 57. Εἶναι δὲ τὸ δάνειον ἀποδοτέον εἰς πρώτην ζήτησιν δίχως καμμίαν ἐναντιότητα (στίχ. 11). Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου ὅρου βλέπε 59.

- 1 ἴσον ἐκ τοῦ καθολικοῦ
- 2 σαντορίνη 1807: γεναρίου 1: κατὰ τὴν ἐκκλησίαν
- 3 ἴ τὴν σήμερον φανερόνω καὶ ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος
- 4 λουκάς ντακορώνιας, ὅτι ἔλαβα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ τζελεπῆ
- 5 νικολάκη ἀντωνίου γρουπάρη γρό(σια) τέσσαρες χιλιάδες ὀκτακό-
- 6 σια ἐνενήκοντα λέγω N: 4890: τὰ ὅποια γρόσια τὰ ἔλαβα
- 7 διὰ δανεικὰ σιγοῦρα τῆς γῆς τὰ ἔχω καὶ τοῦ πλερώνω τὸ διάφορον
- 8 πρὸς τὰ δέκα ἐντεκα τοῦ χρόνου, ὅσον καιρὸν τὰ βασιτάξω, καὶ
- 9 οὕτως ὑπόσχομαι ἐγὼ μὲ τὰ καλὰ μου¹ καὶ ἔχω καὶ τοῦ πλερώνω
- 10 εἰς κάθε πρώτη του ζήτησιν κεφάλαι καὶ διάφορον δίχως καμμίαν
- 11 ἐναντιότητα, καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔδωσα τὸ παρὸν ὑπογε-
- 12 γραμμένον διὰ χειρὸς μου διὰ καὶ ἔχη τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν
- 13 εἰς κάθε κριτήριον —
- 14 Δημήτριος ντεκορώνιας ἔγραψα τὸ παρὸν καὶ μαρτυρῶ
- 15 λουκάς ντακορώνιας ἔλαβα τὰ ἄνωθεν καὶ ὑπόσχομαι
- 2^a X. 16 Νικόλαος βαλέτα μαρτυρῶ ὅτι ἴσον ἐστὶ —
- 3ⁿ X. 17 λούης μπάος μαρτυρῶ ὅτι ἴσον ἐστίν.
- 4ⁿ X. 18 χαῖ Ἰωάννης κορτέας μάρτυς ὅτι ἴσον ἐστὶ

Verso

- 1ⁿ X. 1 ἴσον τῆς ὁμολογίας λουκάκη δακο-
- 2 ρώνια 1812 Ἰανουαρίου αⁿ

1. Τὸ ἔγγραφον: μετὰ καλάμου

